

Memo

Datum : Dinsdag 20 oktober 2020

Aan : Gemeenteraad

Van : Wethouder Ronald Paping

Betreft : Vragen raadskamer met betrekking tot reken- en marktrente in relatie tot begroting

Ten tijde van de bespreking van de Arnhemse Herstelagenda is middels motie 20M185 besloten om nog niet in te stemmen met toepassing van marktrente op de projecten in genoemde herstelagenda. Middels raadsbrieven d.d. 25 augustus 2020 en 22 september 2020 is uw raad hieromtrent nader geïnformeerd. Desondanks bleek tijdens de meningsvormende raadsvergadering op 14 oktober 2020 dat sprake was van vragen. In dit memo volgt een nadere toelichting. Uw raad wordt geadviseerd kennis te nemen van de inhoud van dit memo in combinatie met met de inhoud van de eerder genoemde raadsbrieven.

Financiering en rente in de begroting

De financiering van investeringen en projecten van de gemeente Arnhem staat toegelicht in het hoofdstuk Financiering (pagina's 200 t/m 203) van de begroting. Hier staat onder andere toegelicht dat in de begroting 2021 rekening is gehouden met een omslag (=reken) rente van 1,7%. Op grond van het BBV dient deze omslagrente binnen marges de ontwikkeling van de marktrente te volgen. Hiermee is een eerste vraag uit de raadskamer beantwoord: in de begroting wordt enkel rekening gehouden met omslag-/rekenrente en niet met marktrente. Toepassing van deze omslag-/rekenrente leidt, op het moment dat nieuwe investeringen worden gefinancierd met de huidige lage rentestanden, tot een positief treasuryresultaat. Wanneer deze resultaten optreden, vallen ze in de algemene middelen.

Toepassing markt- en rekenrente in individuele projecten en investeringen

Investerings- en projecten leiden tot kapitaallasten die in z'n algemeenheid bestaan uit rente en afschrijvingen. Bij de berekening van deze kapitaallasten wordt voor wat betreft rente rekening gehouden met de omslag-/rekenrente. In 2021 wordt dat 1,7%, zoals eerder toegelicht. De daadwerkelijke financiering kan momenteel echter tegen een lagere rente worden aangetrokken. Doordat daarmee de werkelijke rentelasten lager zijn dan waarmee wordt gerekend, ontstaat een positief treasuryresultaat dat, zoals eerder vermeld, tot de algemene middelen behoort. In de afgelopen periode is in een tweetal situaties, namelijk realisatie van de Lauwersgrachtalliantie en projecten vallende onder anticyclische investeringen in de herstelagenda, voorgesteld om in de berekening van de kapitaallasten uit te gaan van de actuele marktrente in plaats van de omslag-/rekenrente. In feite wordt hiermee op voorhand rekening gehouden met een positief treasuryresultaat. Gevolg hiervan is een verlagende impact op de kapitaallasten waardoor een hoger investeringsbedrag mogelijk wordt.

Randvoorwaarden en criteria

De vraag is gesteld in welke gevallen het college de eerder beschreven systematiek wil toepassen en welke criteria en voorwaarden hierbij van toepassing zijn. Concreet: "waarom een dergelijke systematiek toepassen op de Lauwersgrachtalliantie en niet op de Blauwe Golven?" Onderstaand volgt een uiteenzetting van de belangrijkste randvoorwaarden en criteria:

Conform de raadsbrieven van 25 augustus en 22 september 2020:

- We zijn terughoudend in het toepassen van marktrente en het vooraf op projectniveau inboeken van treasuryvoordelen. Hiermee wordt voorkomen dat voordelen (zoals die van een dalende rente) als regel tot extra uitgaven zouden leiden en daardoor niet meer kunnen dienen om nadelen elders in de begroting op te vangen.
- Randvoorwaarde is in alle gevallen dat de betreffende investering nog niet in het Meerjarig Investerings Plan (MIP) is opgenomen, waardoor in de begroting ook nog geen rekening is gehouden met het voordeel van lagere rente.
- Het betreft een duidelijk afgebakende investering.

Bij welke investeringen zal dan met de marktrente rekening worden gehouden?

- Bij alle nog in te vullen projecten in het licht van anti-cyclische investeringen uit de herstelagenda (met kapitaallasten oplopend tot € 1 miljoen). We doen dit vanwege de noodzaak om juist nu in de stad te investeren. De lage marktrente maakt het mogelijk om maximaal te investeren. Uw raad zal middels een afzonderlijke raadsbrief worden geïnformeerd over de in dit licht voorgestelde projecten.
- In toekomstige projecten alleen in heel specifieke gevallen, als daar zwaarwegende redenen voor zijn. Hieromtrent zal de raad vooraf worden geïnformeerd.
- Eén van die projecten betreft de Lauwersgrachtalliantie waarbij het inzetten van het voordeel van de lagere marktrente substantieel bijdraagt aan de haalbaarheid van het project. In het raadsvoorstel over Lauwersgracht maakt het inzetten van het voordeel van lagere marktrente expliciet onderdeel uit van de besluitvorming. Dit staat los van besluitvorming over de begroting.
- Tijdens de meningsvormende vergadering op 14 oktober 2020 werd, ten slotte, gerefereerd aan het project Blauwe Golven. Hoewel kan worden beargumenteerd dat dit een anti-cyclische investering betreft, werd echter in de perspectiefnota en begroting al de noodzakelijke dekking gevonden. Hier past het college dan ook de eerder genoemde terughoudendheid omtrent het inzetten van marktrente toe, en wordt bij dit project de rekenrente toegepast.